

Het klimaat hoe staat het

Jonge boeren en tuinders hebben een grote rol toebedeeld gekregen bij de realisatie van de klimaatopgave. Agrarisch ondernemers vullen een belangrijk deel van de klimaatopgave in en het klimaat heeft ook direct invloed op de (toekomstige) bedrijfsvoering van jonge boeren en tuinders. Maar wat moet er dan precies gebeuren en hoe worden verschillende maatregelen doorgevoerd?

Tekst: Annet de Winter

Boeren en tuinders die de veranderingen in de praktijk moeten uitvoeren, moeten ook de mogelijkheid vinden om dit te kunnen doen. Het is lastig om vast te leggen wat er precies moet gebeuren en hoe de maatregelen moeten worden doorgevoerd, zeker in samenhang met andere opgaven als biodiversiteit, ammoniak- en stikstofbeleid, maar ook regelgeving op het gebied van mest en gewasbescherming. Dit zorgt voor veel vragen en onduidelijkheid, aldus Andre Arfman, voorzitter NAJK en portefeuillehouder klimaat. Hij beantwoordt de meest gestelde vragen op het gebied van klimaat:

Wat houden de reductiedoelstellingen in en wat betekent dit voor mij?

“De Europese Unie heeft in 2017 CO₂-reductiedoelstellingen bepaald. Hieruit volgt voor Nederland het doel om 49% minder broeigas-

sen in 2030 te produceren ten opzichte van 1990 om zo de klimaatafspraken van Parijs te realiseren. Er zijn vijf sectoren benoemd die elk hun eigen reductiedoelstelling in megaton CO₂ hebben meegekregen. De sector landbouw en landgebruik heeft als taak meegekregen om 3,5 megaton minder CO₂-uitstoot te produceren. Onderverdeeld in: veehouderij 1 megaton (methaan), glastuinbouw 1 megaton en landgebruik 1,5 megaton. Deze doelstelling kan oplopen tot 6 megaton, omdat een aantal sectoren, in ruil voor ondersteuning, heeft aangegeven meer te kunnen reduceren. Reductie kan door stalsystemen aan te passen, de manier waarop mest wordt opgeslagen en verwerkt te veranderen, maar ook door voerantsoenen en fokkerij verder te optimaliseren. Ook wordt er gekeken naar vastlegging van koolstof in de bodem door het verhogen van het percentage organische stof in de bodem. Dit zou kunnen door het

minder scheuren van grasland of door minder (diep) te ploegen. De glastuinbouw kan CO₂ besparen door kassen te moderniseren en duurzame warmte te gebruiken door inpassing van onder andere geothermie.”

Waar kan ik zien wat ik kan doen voor mijn bedrijf op het gebied van klimaat?

“Op www.klimaataakkoord.nl/landbouw-en-landgebruik kun je in één overzicht zien welke plannen er zijn voor de land- en tuinbouw. Ook kun je hier het hoofdstuk over landbouw en landgebruik uit het klimaataakkoord lezen.”

Wat is de visie van NAJK op het klimaat?

“Het afgelopen jaar heeft NAJK bijeenkomsten gehouden met de leden om zo de standpunten van jonge boeren en tuinders te

akkoord, daar nu mee?

LANDBOUW

bepalen. De belangrijkste punten die hieruit naar voren kwamen, zijn:

- Algemeen: klimaatmaatregelen mogen niet alleen op 'het bordje' van de boer terecht-komen.
 - Bodem: een (jonge) boer mag niet de dupe worden van een milieuhandicap van zijn veengrond.
 - Mest: er moet in het mestbeleid meer ruimte zijn voor het gebruik van organische mest als vervanging van kunstmest.
 - Energie: boeren moeten het recht hebben om windmolens op eigen land te plaatsen, mits het toepasbaar is in de omgeving.
- Lees meer over onze standpunten: www.najk.nl/visie-najk-op-klimaatakkoord

Hoe gaat de komende periode er praktisch uitzien?

"Er is een politiek akkoord gepresenteerd. Dit is een akkoord op hoofdlijnen dat nu verder ingevuld gaat worden met o.a. maatregelen, wetten en subsidies. Hier zullen de komende tijd discussies over gevoerd worden. Voor NAJK is het belangrijk om het perspectief van de jonge boer en tuinder hier telkens voldoende naar voren te laten komen. Ook zal de onderzoeksagenda aan moeten sluiten bij de gestelde doelen."

Moet je verplicht aan de CO2-reductie meewerken?

"Hoe het er precies uit gaat zien is nog niet bekend. NAJK zal het belang van jonge boeren en tuinders altijd voorop stellen, maar er zijn natuurlijk meerdere stakeholders met

hun eigen belangen die allemaal bekeken moeten worden."

Hoe kun je zien hoeveel CO2-reductie je kunt winnen met een bepaalde aanpassing in je bedrijf?

"Nu kun je dat nog niet precies zien. Hier bestaan wel aannames voor, maar vooral ook nog veel onduidelijkheid, omdat we het nog niet precies weten. Hier zal dus nog volop aan moeten worden gewerkt. Er zijn natuurlijk de bewezen maatregelen die je kunt toepassen op je bedrijf, zoals bepaalde rantsoenaanpassingen, duurzame warmte in de glastuinbouw en vervanging van een deel van de kunstmest door organische mest. Kortom, er is nog veel kennis nodig om andere innovaties te kunnen gebruiken in de praktijk en te weten hoe effectief deze zullen zijn."

Bij welke onafhankelijke partij kan ik advies inwinnen over welke investering het beste is voor mijn bedrijf?

"Er zal een belangrijke rol liggen bij de overheid. NAJK zal de jonge boeren en tuinders van praktisch advies voorzien waar dat mogelijk is. Het klimaatakkoord moet nog verder ingevuld worden en er moet ook nog het nodige onderzoek gedaan worden om de beste keuze voor het individuele bedrijf te kunnen duiden."

Ik heb een bedrijf op veengrond, wat zijn de consequen-

ties van het klimaatakkoord voor mijn bedrijf in de komende periode?

"De politiek heeft aangegeven dat veehouderij in veengebieden rondom Natura 2000 moet extensiveren. Hoe dit er precies uit gaat zien voor bedrijven in deze gebieden is onduidelijk. Men geeft wel aan dat er perspectief moet blijven voor boeren in deze gebieden. NAJK stelt dan ook dat dit perspectief voor jonge boeren in de veengebieden moet blijven."

Kunnen boeren vrijwillig een deel van hun land inzetten voor de teelt van biomassa of koolstofvastleggende gewassen? Krijgen we daar een financiële compensatie voor?

"Dit is nog niet duidelijk. Er wordt nog onderzocht of dit gestimuleerd kan worden met subsidies. NAJK vindt wel dat er een gezond verdienmodel moet ontstaan."

Kan ik een financiële vergoeding krijgen voor het klimaatneutraal maken van mijn bedrijf?

"Het is duidelijk dat er ondersteuning moet komen en dat de kosten van het doorvoeren van het klimaatakkoord niet op het bordje van de boer mogen vallen. Het is alleen onduidelijk hoe dit eruit gaat zien en in hoeverre er een compensatie gaat komen. Los daarvan is er ook winst te behalen door bijvoorbeeld het anders invullen van wet- en regelgeving."